

Úryvek z knihy Popraviště (Čingiz Ajtmatov)

Jde o to, že už dávno před vznikem brigádnických a rodinných výrobních jednotek Boston Urkuncijev, zřejmě veden intuicí, naléhal při každé vhodné příležitosti, aby jemu, přesněji řečeno jeho brigádě, byla přidělena půda k stálému užívání. Tenhle prostý požadavek, sice příliš přímočaře formulovaný a z hlediska některých pravověrných přímo provokativní, směřoval k tomu, že bude-li Boston mít své stálé pastviny, tedy svou stálou půdu, bude-li mít své ovčiny, za něž bude plně odpovědný ne jako hospodářský správce, kterého hlava nebolí, když střechou zatéká, bude-li mít v horách svá letní pastviska, aby ho se stádem ovcí nehonili, kam se komu zamane, a když budou taky všichni vědět, že ta pastviska jsou připsána jemu, Bostonovi, a nikomu jinému, a když se o to všechno bude starat on sám jako hospodář, vlastníma rukama, pak udělá stokrát víc práce a odevzdá podstatně víc produkce nad plán, než když bude pracovat na odosobněné půdě jako obyčejný námezdní dělník, který se příštího jara přestěhuje bůhvíkam.

[...]

„No, jak myslíte, vy jste vedení, vy to víte nejlíp,“ obhrouble odsekával Boston, „jenomže já přesto budu trvat na svém, však pracovat budu taky já, nikdo za mě nic neudělá. Jak se ozvu, zacpáváte mi hubu: lid, lid. Lid je tu hospodářem. No dobře. Ať teda lid rozhodne: dobytka je rok od roku víc, v sovchoze máme jenom bravu čtyřicet tisíc kusů – o něčem takovém se dřív nikomu ani nesnilo, volné půdy je čím dál míň a plány se zvyšují. [...] A když nesplním plán, brigáda nedostane ani ň. Jenomže oni mají rodiny. Nač by se potom lidi snažili a celý rok tancovali kolem ovcí? Copak se dá splnit takový plán, když žádný ovčák nedělá nic jiného než krouží jako luňák, aby jinému urval lepší pastviny, protože půda je společná a nikdo na ní není hospodářem? Kolik už bylo pastýřských rvaček kvůli pastviskám, a ty vážený stranický funkcionáři, sám ani prstem nehneš a řediteli svazuješ ruce.“